



# FACE VALUE

Оптимизиране на психологическата грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на новаторски метод за обучение на персонала в здравеопазването и неправителствените организации

## РЪКОВОДСТВО

Изготвено от  
Д-р Мартин Персон  
Проф. Никола Рамзи  
Г-н Томас Нилсен



Референтен номер: 2014-1-UK01-KA202-001615  
Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация [комуникация] отразява само вижданията на авторите и Комисията не носи отговорност за каквато и да е употреба на съдържанието в него информация.

## Увод

Обосновката на проекта Face Value беше изготвена на среща „Предизвикателствата от неравнопоставеността при лечението и профилактиката на вродените аномалии в страните от Европа“, проведена в Европейския парламент в Брюксел (09.10.2012 г.). На тази среща беше установено, че психологическите грижи за лица с физически дефекти са далеч от оптималните в много страни от Европа.

Необходимостта от този проект беше допълнително потвърдена от положителната реакция след COST Action IS1210 – *Външният вид има значение*.

([http://www.cost.eu/domains\\_actions/isch/Actions/IS1210](http://www.cost.eu/domains_actions/isch/Actions/IS1210)). COST е мрежа от 150 учени и практикуващи лекари от 34 европейски страни, която поставя акцент върху необходимостта от по-пълно осъзнаване на психологическите последици от отрицателното възприемане на външността или физическия дефект и счита, че тя трябва да бъде европейски приоритет.

Преди Face Value липсва адекватно психосоциално обучение, което да подпомогне специалистите в предоставянето на подходящи грижи на семействата, засегнати от физически дефекти, и да намали риска от маргинализация и социално изолиране за тази част от населението. В много случаи специалистите в здравеопазването не притежават необходимите познания и умения, за да оказват подходящите психосоциални грижи и не осъзнават напълно естеството и последиците от културната стигма, произтичаща от физическия дефект. В България, проучване за УНИЦЕФ, показва, че 40% от родителите са съветвани да изоставят роденото с цепнатина дете в социален дом (ЕСО, 2011). Това, което очаква изоставените деца, е доживотна институционализация. При 89% от семействата съветът е бил даден от квалифициран здравен специалист. В България, Латвия, Турция и Сърбия предоставянето на психосоциални грижи на деца с физически дефекти и техните семейства или не съществува, или е недостатъчно развито, тъй като здравният персонал и/или членовете на съответните неправителствени организации не притежават необходимите познания и умения за оказване на подходяща психосоциална подкрепа.

Настоящият проект си поставя за цел да промени тази ситуация чрез учредяването на консорциум от психосоциални експерти (Великобритания), педагогически експерти с професионално образование, съответстващо на Европейската квалификационна рамка (Норвегия), професионалисти от болници, предоставящи грижи за деца с физически дефекти (Сърбия, Турция) и неправителствени организации (България, Нидерландия), които работят директно с лица с физически дефекти и техните семейства, за да се създадат материали за обучение на професионалисти в здравеопазването.

## Увод

Хората, живеещи с физически дефект, съобщават, че много здравни професионалисти не разбират добре специфичните предизвикателства, пред които са изправени (Kornhaber et al 2014; Dahl et al 2012; Moi & Gjengedal 2008), а персоналът в сферата на здравеопазването твърди, че няма достатъчно време и увереност, за да отговори на нуждите на тези пациенти от информация и подкрепа (Persson et al 2008; Konradsen et al 2009; Clarke & Cooper 2001). Според изследване на Clarke & Cooper (2001), в началото здравните работници не се чувстват компетентни да оказват психосоциална подкрепа на пациентите, но успяват да поемат тази функция, когато получат елементарно обучение и достъп до съответните ресурси. Допълнителни доказателства показват, че непрофесионални или доброволни организации могат да играят също толкова важна роля при осигуряването на компетентно обучение на квалифицирани професионалисти в здравеопазването (Clarke & Cooper, 2001).

Тази стратегия е в съответствие с европейските насоки за развитие на устойчиво участие (Комуникация на Европейската комисия „ЕВРОПА 2020 – Стратегия за умен, устойчив и цялостен растеж“, март 2010). Освен това, последиците от видимите вродени аномалии могат да окажат прекомерно влияние върху групи в неравностойно социално положение, като например имигрантите, безработните и ромските общности, увеличавайки риска от дискриминация и/или изолиране от обществото. Тези групи са приоритетни за финансираните от Европейския съюз дейности.

Проектът „Face Value“ е насочен и към следните приоритети на Европейския съюз, определени в новите публикации:

- Европейска стратегия за хората с увреждания 2010-2020: Подновен ангажимент за Европа без бариери, 2010;
- Образование и грижи в ранна детска възраст: Да осигурим на всички деца най-добрия старт в живота за утрешния свят, 2011;
- Европейска платформа срещу бедността и социалното изключване, 2010.

## Увод

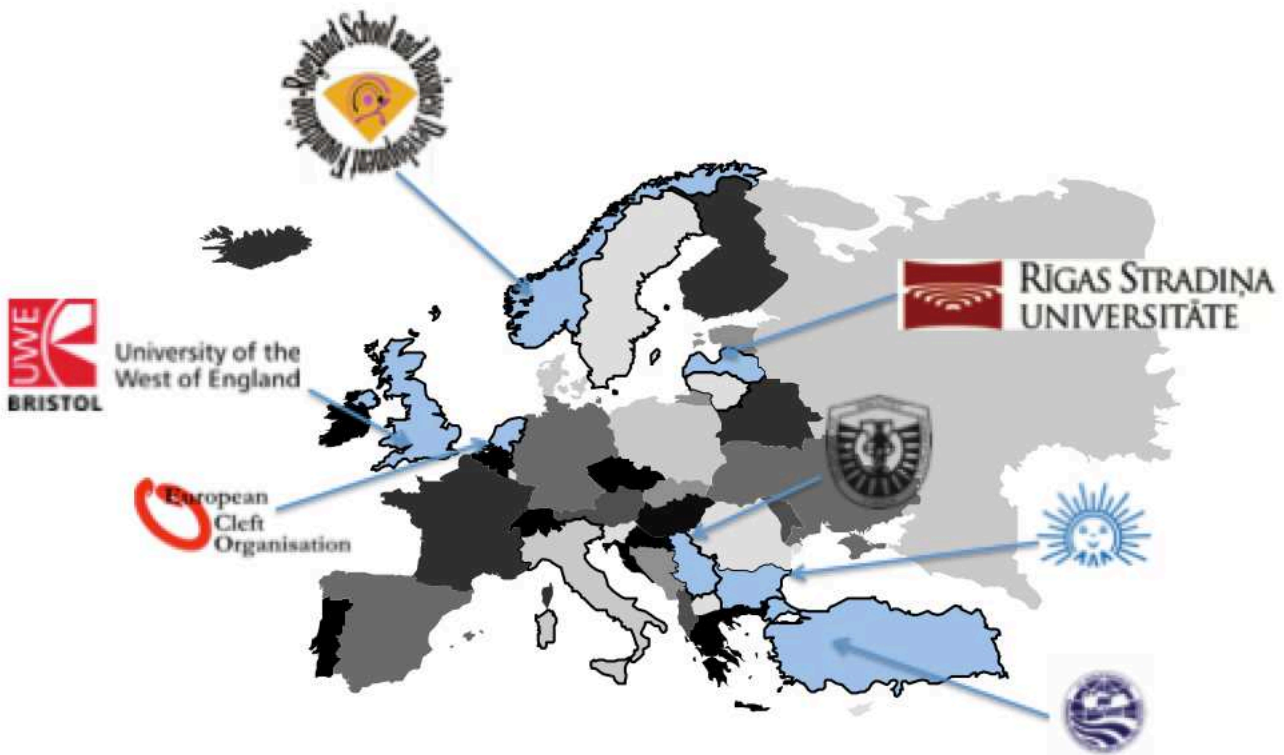
Въз основа на тези наблюдения и на ключовите европейски приоритети, целта на този проект е да създаде курс за обучение „Face Value”. В работата си по проекта екипът се постарал да се възползва от връзките между научните среди и преподавателите по професионална подготовка, които имат необходимия опит за обучение на професионалисти или студенти от сферата на здравеопазването. Като създаде и приложи кратък курс за обучение относно психосоциалните аспекти на физическите дефекти, адаптиран към културата на всеки от участващите партньори, екипът имаше за цел да оптимизира шансовете за дългосрочни положителни резултати. Нашият подход бе насочен към:

- а) Осигуряване на незабавно положително влияние върху психосоциалната грижа за засегнатите лица/семейства с вродени аномалии чрез подобряване на предоставяните услуги;
- б) Предлагане на рентабилен и икономически жизнеспособен подход към обучението чрез кратка програма за обучение;
- в) Предлагане на обучението в гъвкав формат, за да се улесни предоставянето му на голям брой здравни професионалисти и неправителствени организации.

Проектът е създаден и за да информира и да допринесе за социалния диалог относно видовете дискриминация и социално изключване, които преживяват лицата и семействата, засегнати от физически дефекти в страните партньори. Това е особено важно, тъй като дискриминация може да възникне и в здравеопазването – там, където персоналът няма подходящо обучение и липсват предоставени от специалист психосоциални грижи. Чрез оповестяване на тази кратка програма за обучение и създаването на лесен достъп до нея, допълнителната цел на проекта е да намали този вид дискриминация в бъдеще, като подпомогне по-активното включване в европейското общество на тези групи от рискови общности.

## Партньори по проекта

Партньорите по проекта са от Великобритания, Нидерландия, Норвегия и други страни, специално подбрани поради съществуващите икономически и социални проблеми в предоставянето на здравни грижи и липсата на достъп до специализирана психосоциална грижа за пациенти и семейства, засегнати от физически дефекти – България, Латвия, Сърбия и Турция. Консорциумът включва комбинация от „играчи“ в Изследванията, Здравеопазването, Неправителствените организации и Професионалното обучение, които да вложат в проекта необходимия опит и допълващи се умения. Сдружението включва организации, притежаващи обширни познания на национално и европейско ниво, мрежи и опит, съответстващи на основната цел на проекта. Координаторът (Великобритания) се фокусира най-вече върху участващия ключов персонал, поставя основния акцент върху темата на проекта и заедно с Европейската организация за цепнатини (ЕСО) успешно участва в европейски инициативи и осъществява проекти със забележително качество и резултати според крайните оценки. В частност партньорството включва висше училище (Университет) и участник-изследовател (Великобритания), Болници (Сърбия, Латвия, Турция), неправителствени организации (Нидерландия, България) и партньор от професионалното образование (Норвегия).



## Европейска квалификационна рамка(ЕКР)

Европейската квалификационна рамка (ЕКР) има за цел да подобри прозрачността на квалификациите в цяла Европа. Тя осигурява общоевропейски преводен инструмент, който улеснява сравнението на няколко хиляди различни квалификации, издавани в Европа. Тази европейска референтна рамка се състои от осем нива, определени според т.нар. „резултати от обучението” – тоест, те се основават на получените знания, умения и компетентности. Страните членки на Европейския съюз могат да съотнасят нивата на своите национални квалификации към осемте общи референтни нива. Като използват този инструмент, заинтересованите лица в чужбина могат да направят оценка на нивото на знания, умения и компетентности, придобити от притежателя на дадена квалификация.

НИВО ПО ЕКР	ЗНАНИЯ	УМЕНИЯ	КОМПЕТЕНТНОСТ
	В контекста на ЕКР знанията се определят като <i>теоретични и/или фактически</i> .	В контекста на ЕКР уменията се определят като <i>когнитивни</i> (включващи използването на логическо, интуитивно и креативно мислене) и <i>практически</i> (включващи сръчност с ръцете и използването на методи, материали, пособия и инструменти)	В контекста на ЕКР компетентността се описва по отношение на <i>отговорност и самостоятелност</i> .
<b>НИВО 4 – „Face Value”</b>	Фактически и теоретични знания в широк контекст в областта на работата или обучението.	Набор от когнитивни и практически умения, необходими за генериране на решения на специфични проблеми в областта на работата или обучението.	Упражняване на самоуправление в рамките на указанията, действащи в работния или образователния контекст, които обикновено са предсказуеми, но подлежат на промяна; контрол върху рутинната работа на другите, поемане на някаква отговорност за оценката и усъвършенстването на работните или образователните дейности.

Адаптирано от: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>

## ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОЕКТ „FACE VALUE”

Разработената програма за обучение по проект „Face Value” се състои от 6 модула, като включва теоретични знания, казуси и практически упражнения.

МОДУЛ 1: ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ АСПЕКТИ НА ВИДИМИТЕ РАЗЛИЧИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ВРОДЕНИ СЪСТОЯНИЯ

МОДУЛ 2: ОБЩЕСТВЕНИЯТ КОНТЕКСТ


МОДУЛ 3: ДОПЪЛНИТЕЛНИ РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА ЛОША АДАПТАЦИЯ :  
СОЦИАЛНИ ДЕТЕРМИНАНТИ И ПСИХИЧЕСКО ЗДРАВЕ

МОДУЛ 4: ОТ БИОМЕДИЦИНСКИЯ МОДЕЛ НА ГРИЖИ КЪМ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ХОЛИСТИЧНИ ГРИЖИ


МОДУЛ 5: ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА В КЛИНИЧНИ УСЛОВИЯ


МОДУЛ 6: ПРИЛОЖЕНИЕ И ВГРАЖДАНЕ НА ПРОМЕНИТЕ


Съдържанието на всеки модул е описано по отношение на задачите на ЕКР на ниво 4 на следващите страници.


<b>Наименование на учебната единица:</b>		
МОДУЛ 1: ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ АСПЕКТИ НА ВИДИМИТЕ РАЗЛИЧИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ВРОДЕНИ СЪСТОЯНИЯ		
<b>Съотнесеност към квалификацията:</b>		
Face Value: Оптимизиране на психосоциалната грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на иновативен метод за обучение на персонал в областта на здравеопазването и неправителствените организации.		
<b>Обхват на работните задачи:</b>		<b>Ниво по ЕКР: 4</b>
Професионалистите в здравеопазването ще разберат потенциалното психосоциално влияние на живота с видими различия, произтичащи от вродени състояния.		
<b>Описание на учебната единица:</b>		
Теоретични знания, заедно с казуси и упражнения		
<b>Знания</b>	<b>Умения</b>	<b>Компетентности</b>
<p>Обучаемият е в състояние да описва знанията относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Психологическите и социалните проблеми, свързани с видимите различия, произтичащи от вродени аномалии;</li> <li>• Живот с видими различия; примерът с цепнатините;</li> <li>• Обяснение на индивидуалните различия при приспособяването</li> <li>• Интервенции;</li> <li>• Предоставяне на грижа насочена към пациента.</li> </ul>	<p>Обучаемият може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Описва какво е видимо различие/ физически дефект;</li> <li>• Определя различните психосоциални влияния през различните етапи от развитието на живота на неговите пациенти с видими различия;</li> <li>• Определя 3 или повече рискови фактора, свързани с отрицателното влияние върху развитието през детската възраст;</li> <li>• Помага да бъде взето предвид мнението на пациента при предоставянето на здравни грижи.</li> </ul>	<p>Обучаемият разбира:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Положителните и отрицателните аспекти на видимите различия за своите пациенти;</li> <li>• Влиянието, което има професионалистът по здравни грижи върху преживяванията на пациентите по отношение на психосоциалните аспекти по време на лечението;</li> <li>• Какви са ключовите психологически процеси при адаптацията.</li> </ul>
<b>Допълнителна информация:</b>		
Учебната единица се отнася към направлението на психосоциалното обучение за професионалисти по здравни грижи или подобно образование в страните участнички.		




<b>Наименование на учебната единица:</b>		
МОДУЛ 2: ОБЩЕСТВЕНИЯТ КОНТЕКСТ – НЕУДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ ВЪНШНИЯ ВИД СРЕД НАСЕЛЕНИЕТО КАТО ЦЯЛО		
<b>Съотнесеност към квалификацията:</b>		
Face Value: Оптимизиране на психосоциалната грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на иновативен метод за обучение на персонал в областта на здравеопазването и неправителствените организации.		
<b>Обхват на работните задачи:</b>		<b>Ниво по ЕКР: 4</b>
Професионалистите в здравеопазването ще разберат обществения контекст на проблемите с външния вид и как той влияе на населението като цяло, включително на хората с видими различия.		
<b>Описание на учебната единица:</b>		
Теоретични знания, казуси и упражнения		
<b>Знания</b>	<b>Умения</b>	<b>Компетентности</b>
<p>Обучаемият може да описва знанията си относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Обществения контекст за хората с видими различия;</li> <li>Съществуващите норми за външния вид;</li> <li>Съществуващите нива на неудовлетвореност от външния вид – кой е засегнат?</li> <li>Какво е влиянието?</li> <li>Козметични процедури и благосъстояние.</li> </ul>	<p>Обучаемият може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Описва причините, поради които хората страдат от негативния имидж на тялото си;</li> <li>Описва негативното здравно поведение, свързано с неудовлетвореността от външния вид;</li> <li>Описва как обществото и културата влияят върху начина, по който хората се чувстват по отношение на външния си вид;</li> <li>Описва как социалните медии могат негативно да влияят върху начина, по който гледаме на себе си;</li> <li>Обяснява възможните негативни последици за психическото здраве, свързани с притеснения относно външния вид</li> </ul>	<p>Обучаемият разбира:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Историческото и културното влияние върху външния вид и определението за красота;</li> <li>Че културните, религиозните и социалните схващания, отнасящи се до външния вид, могат да влияят върху нормите на поведение, нагласите, правилата и отношенията;</li> <li>Как се влияем от детска до по-късна възраст;</li> <li>Влиянието на медиите и социалните медии;</li> <li>Влиянието върху нашето здраве и психологическо благосъстояние</li> </ul>
<b>Допълнителна информация:</b>		
Учебната единица се отнася към направлението на психосоциалното обучение за професионалисти по здравни грижи или подобно образование в страните участнички.		

<b>Наименование на учебната единица:</b>			
МОДУЛ 3: СОЦИАЛНИ ДЕТЕРМИНАНТИ, ОТНАСЯЩИ СЕ КЪМ ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ И ПСИХИЧЕСКОТО ЗДРАВЕ			
<b>Съотнесеност към квалификацията:</b>			
Face Value: Оптимизиране на психосоциалната грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на иновативен метод за обучение на персонал в областта на здравеопазването и неправителствените организации.			
<b>Обхват на работните задачи:</b>		<b>Ниво по ЕКР: 4</b>	
Професионалистите в здравеопазването ще разберат влиянието на социалните детерминанти и психическото здраве по отношение на предоставянето на здравни грижи.			
<b>Описание на учебната единица:</b>			
Теоретични познания			
<b>Знания</b>	<b>Умения</b>	<b>Компетентности</b>	
<p>Обучаемият може да описва знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Общите аспекти на социалните детерминанти;</li> <li>• Потенциалните влияния;</li> <li>• Определянето на различните рискови групи въз основа на социалните детерминанти;</li> <li>• Широкото разпространение на свързани с психическото здраве проблеми в Европа;</li> <li>• Възрастни;</li> <li>• Деца;</li> <li>• Разликите между половете по отношение на психическото здраве;</li> <li>• Разликата между нормално и аномално развитие;</li> <li>• Влиянието върху семействата на проблемите с психическото здраве.</li> </ul>	<p>Обучаемият може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Описва какво са социалните детерминанти;</li> <li>• Определя 3 или повече рискови фактори, свързани с отрицателните влияния върху развитието през детската възраст;</li> <li>• Описва защо образователните резултати на дадено лице са свързани със социалните детерминанти;</li> <li>• Определя кои сегменти от населението са по-рискови по отношение на проблемите с психичното здраве;</li> <li>• Определя признаците на депресия;</li> <li>• Описва рисковите фактори за възрастните, свързани с по-високия риск от проблеми с психическото здраве.</li> </ul>	<p>Обучаемият разбира:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Че социалните неравенства са свързани с повишения риск от влошено психическо здраве;</li> <li>• От европейска перспектива – как рискът от бедност варира в различните държави;</li> <li>• Факторите, които влияят върху риска от бедност;</li> <li>• Че ако родителите на едно дете имат нисък обществено-икономически статут и/или влошено психическо здраве, това може да повлияе отрицателно върху развитието на детето;</li> <li>• Как етническата принадлежност е свързана с психическото здраве;</li> <li>• Влиянието на половете стереотипи по отношение на психическото здраве.</li> </ul>	
<b>Допълнителна информация:</b>			
Учебната единица се отнася към направлението на психосоциалното обучение за професионалисти по здравни грижи или подобно образование в страните участнички.			

<b>Наименование на учебната единица:</b>		
МОДУЛ 4: ОТ БИОМЕДИЦИНСКИЯ МОДЕЛ НА ГРИЖИ КЪМ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ХОЛИСТИЧНИ ГРИЖИ		
<b>Съотнесеност към квалификацията:</b>		
Face Value: Оптимизиране на психосоциалната грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на иновативен метод за обучение на персонал в областта на здравеопазването и неправителствените организации.		
<b>Обхват на работните задачи:</b>		<b>Ниво по ЕКР: 4</b>
Професионалистите в здравните грижи ще разберат как да направят грижата по-ориентирана към пациента чрез прилагане на холистични грижи.		
<b>Описание на учебната единица:</b>		
Теоретични познания		
<b>Знания</b>	<b>Умения</b>	<b>Компетентности</b>
<p>Обучаемият може да описва знанията относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ориентирането на грижата към пациента – как да се премине от биомедицинския модел на предоставяне на грижи към по-холистична грижа;</li> <li>• Как да бъде чут гласът на пациентите по време на процеса на предоставяне на грижи и при неговите резултати <ul style="list-style-type: none"> <li>• Установяване на нуждите на пациентите;</li> <li>• Задоволяване на нуждите на пациентите: Осигуряване на подкрепа и интервенция</li> <li>• Подпомагане на позитивната нагласа.</li> </ul> </li> </ul>	<p>Обучаемият може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Описва какъв е биопсихосоциалният модул на грижите;</li> <li>• Описва какво е ориентирана към пациента грижа;</li> <li>• Подпомага пациентите, които имат притеснения или проблеми, отнасящи се до външния им вид.</li> </ul>	<p>Обучаемият разбира:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Разликата между биомедицинския модел и модела на предоставяне на холистични грижи;</li> <li>• Как адаптацията се предсказва много по-добре чрез психологически и социални фактори, отколкото чрез външен вид и функция;</li> <li>• Поетапния подход към грижата;</li> <li>• Пожизнения подход към грижата – нормализиране на състоянието.</li> </ul>
<b>Допълнителна информация:</b>		
Учебната единица се отнася към направлението на психосоциалното обучение за професионалисти по здравни грижи или подобно образование в страните участнички.		

<b>Наименование на учебната единица:</b>		
МОДУЛ 5: ВЪВЕЖДАНЕ НА ОРИЕНТИРАНАТА КЪМ ПАЦИЕНТА ГРИЖА – ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА		
<b>Съотнесеност към квалификацията:</b>		
Face Value: Оптимизиране на психосоциалната грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на иновативен метод за обучение на персонал в областта на здравеопазването и неправителствените организации.		
<b>Обхват на работните задачи:</b>		<b>Ниво по ЕКР: 4</b>
Професионалистите в здравните грижи ще разберат как доминиращата роля и ефектът на психичното здраве оказват влияние заедно с потенциалните рискови фактори по отношение на предоставянето на здравни грижи.		
<b>Описание на учебната единица:</b>		
Теоретични познания с практически упражнения.		
<b>Знания</b>	<b>Умения</b>	<b>Компетентности</b>
<p>Обучаемият може да описва знанията относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Видовете комуникация;</li> <li>• Преценката на други хора: Първи впечатления и отнасяне към стереотипи;</li> <li>• Бариерите пред добрата комуникация;</li> <li>• Вродените състояния и комуникацията;</li> <li>• Подобряване на комуникацията;</li> <li>• Начало; установяване на притесненията; край на комуникацията;</li> <li>• С деца и родители;</li> <li>• Съобразяване с мнението на младите пациенти;</li> <li>• Преподаване на комуникационни умения на пациентите.</li> </ul>	<p>Обучаемият може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Се чувства удобно, когато разговаря с пациентите си за външния вид;</li> <li>• Описва какво е ориентираната към пациента комуникация;</li> <li>• Помага да бъде взето предвид мнението на пациента в здравното заведение;</li> <li>• Оптимизира комуникацията с дете на 9-15 години, придружено от родителите си;</li> <li>• Уверено и открито да обсъжда видимите различия на дадено дете с пациенти, родители и колеги.</li> </ul>	<p>Обучаемият разбира:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Защо комуникационните умения са основен компонент от предоставянето на грижи;</li> <li>• Какво е ефективна комуникация;</li> <li>• Какво е ориентирана към пациента комуникация;</li> <li>• Как да подобри комуникацията с пациентите;</li> <li>• Общите проблемни области за хората с видими различия;</li> <li>• Основните бариери пред добрата комуникация.</li> </ul>
<b>Допълнителна информация:</b>		
Учебната единица се отнася към направлението на психосоциалното обучение за професионалисти по здравни грижи или подобно образование в страните участнички.		

<b>Наименование на учебната единица:</b>		
МОДУЛ 6: КЪМ ПРИЛАГАНЕТО И ВГРАЖДАНЕТО НА ПРОМЕНЕТЕ		
<b>Съотнесеност към квалификацията::</b>		
Face Value: Оптимизиране на психосоциалната грижа за лица с вродени аномалии в Европа чрез прилагане на иновативен метод за обучение на персонал в областта на здравеопазването и неправителствените организации.		
<b>Обхват на работните задачи:</b>		<b>Ниво по ЕКР: 4</b>
Професионалистите в здравните грижи ще осъзнаят важността на това да могат да прилагат и поддържат психосоциалното предоставяне на грижи в своята организация.		
<b>Описание на учебната единица:</b>		
Теоретични познания с практически упражнения.		
<b>Знания</b>	<b>Умения</b>	<b>Компетентности</b>
<p>Обучаемият може да описва знанията относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Повишаване на способността на персонала да прилага психосоциални грижи, най-вече по отношение на: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Познания;</li> <li>• Нагласи;</li> <li>• Поведение на практика;</li> </ul> </li> <li>• Повишаване на психосоциалното предоставяне на грижи за пациентите и семействата с видими различия.</li> </ul>	<p>Обучаемият може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Описва какво е кривата на прехода при прилагането на промените в неговата организация;</li> <li>• Описва какво е вътрешно-присъща цел;</li> <li>• Описва какви фактори са необходими за прилагане на промените в неговата организация;</li> <li>• Улеснява промените в организацията си.</li> </ul>	<p>Обучаемият разбира:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Модела на промяна в четири стъпки;</li> <li>• Петте стъпки в прилагането на промяната <ul style="list-style-type: none"> <li>• Подготовка за промяна;</li> <li>• Планиране на промяната;</li> <li>• Приложение;</li> <li>• Оценка;</li> <li>• Поддържане на промяната.</li> </ul> </li> <li>• Какво представляват „ПО-УМНИТЕ ЦЕЛИ“;</li> <li>• Целта на оценката.</li> </ul>
<b>Допълнителна информация:</b>		
Учебната единица се отнася към направлението на психосоциалното обучение за професионалисти по здравни грижи или подобно образование в страните участнички.		

## Оценка

Проектът включва специално изготвен предварителен и последващ тест на Знанията, Нагласите и Практическото поведение (ЗНПп). Този въпросник за оценка е създаден, за да измери нивата на знания на участниците преди и след обучението. Той покрива трите измерения: Знания, Нагласи и Практическо поведение спрямо ниво 4 по ЕКР. Екипът по проекта го създава в следните стъпки:

Стъпка 1: Дефиниране на задачите на проучването.

Стъпка 2: Разработка на ключовите въпроси.

Стъпка 3: Създаване на анкетата и провеждане на предварителен тест с всички партньори преди финализиране на въпросника.

Стъпка 4: Прилагане на анкетата ЗНПп сред участниците в мероприятията по пилотното обучение и националното мултиплициране.

Стъпка 5: Анализирание на данните и преглед на съдържанието на модулите.

Стъпка 6: Използване на данните за обсъждане как да бъдат приложени модулите за обучение.

В стъпки 3 и 4 партньорите от България, Латвия, Сърбия и Турция проведоха пълен пилотен тест с 32ма професионалисти в здравните грижи, като използваха 25те пункта от анкетата ЗНПп – предварителни и последващи тестове.

## Оценка

Предварителните и последващите тестове ЗНПп показаха, че след завършване на обучението знанията на участниците са се увеличили. Таблицата по-долу представя примери за въпросите и резултатите преди и след обучението.

	Преди	След	Sig
Чувствам се комфортно, когато провеждам разговор с пациентите си за външния им вид	6.43±2.82	9.00±0.58	p<0.05
Мога да подкрепям пациенти с притеснения или проблеми относно външния им вид	7.43±2.07	9.29±0.49	p<0.05
Смятам, че знам как да помогна да бъде взето предвид мнението на пациента при предоставянето на здравни грижи	4.71±1.80	8.43±1.13	p<0.01
Мога да опиша какво представлява биопсихосоциалният модел на предоставяне на грижи	7.00±1.73	9.29±0.75	p<0.01



## Педагогически насоки

### **Инструкции към преподавателите и консултантите, които осъществяват обучение по модулите „FACE VALUE”**

Този раздел съдържа информация как преподавателите и консултантите да използват модулите за обучение „FACE VALUE” в контекста на осъществяването на обучение на персонала в здравеопазването и неправителствените организации.

#### **Възможности за прилагане на модулите**

Обучението може да включва всички модули или част от тях. Те могат да бъдат предлагани като:

- Полудневен курс;
- Еднодневен курс;
- Двудневен курс;
- Самостоятелно обучение.

При курсовете за обучение се препоръчва броят на участниците да бъде между 4 и 24.

#### **Средства за обучение**

Оборудване, което подпомага интерактивното преподаване и дискусиите, например:

- Маса, подредени във форма на П;
- Столове и маси за малки групи (5-6) или кръгли маси за по-големите групи;
- Флипчарти и маркери;
- Бележници и химикалки;
- Оборудване за презентация с PowerPoint;
- Достатъчно пространство за разделяне на малки групи.



## Педагогически насоки

### Подготовка на преподавателите

Преподавателят/обучителят/инструкторът, които прилагат този курс, трябва да се подготвят, като следват инструкциите за самостоятелно обучение. За да се повишат допълнително техните познания преди курса, се препоръчва преподавателите да прочетат следния публикуван доклад за имиджа на тялото:

- Rumsey N, Persson M, Yager Z, Diedrichs P, Harcourt D, Moss T. APPEARANCE MATTERS- "the incidence & impacts of appearance dissatisfaction; what do we know". ISBN: 978-82-992514-2-6. Stavanger: Thomas Nilsen Budo Forlag 2015 (available to download for free from Appearance Matters – theoretical report: <http://www.appearancetraining.com/Resurser>)

Преподавателят трябва да приготви примери, които съответстват на собствения му опит и на опита на участниците. Той трябва също да изготви план на преподаването, който да включва:

- Встъпително упражнение;
- Ориентиране за съдържанието на модула/модулите;
- Време за групови дискусии и упражнения;
- Печатни материали;
- Тест ЗНП
  - Предварителна и последваща оценка на деня на обучението
- Възможност за размисъл и самооценка (за преподавателя и обучаемите)
  - Размисъл относно това какво са научили самите те по време на обучението по „FACE VALUE” и насърчаване на обучаемите да направят същото; Обмисляне на възможностите за използване на знанията в собствената им практика и насърчаване на обучаемите да направят същото;
- Кафе-паузи и обяд.

## Педагогически насоки

### Самостоятелно обучение

- Предвидете 8-10 часа за прочитане и разглеждане на материалите на уебсайта на проекта, включително:
  - Теоретичен доклад;
  - Доклади на неправителствени организации;
  - Национални доклади;
  - Доклади по проекта „Face Value“, насочени към ромското население;
  - Модули за обучение по „Face Value“;
  - Казуси.
- След приключването на всеки модул (включително упражненията)
  - Обмислете дали и как бихте могли да приложите новите си познания в практиката си;
- Помислете върху собствения си опит
  - Как се чувствате относно собствения си външен вид? По какъв начин тези чувства влияят върху поведението Ви?
  - Влияе ли външният вид на Вашите пациенти върху Вашето поведение?
  - Техният външен вид и начинът, по който се чувстват заради него, влияят ли на представата им за себе си и поведението им?
  - Как влияят върху работата Ви социалните детерминанти и проблемите с психичното здраве?
  - Обсъдете този опит с колегите си във връзка с тяхната работа.
- Разгледайте отново материала след натрупване на допълнителен опит в практиката си.

### **Полудневен курс**

- Базиран върху 2 избрани модула
- Препоръчителен брой участници: 4-24
- Използвани методи на преподаване:
  - Интерактивни лекции, дискусии в малки групи, дискусии по двойки.

### **Еднодневен курс на обучение**

- Продължителност на курса: 8 часа (включително паузи и обяд)
- Препоръчителен брой участници: 10 – 24
- Възможни методи на преподаване:
  - Интерактивни лекции, дискусии в малки групи, дискусии по двойки, анализ на казуси.



## Педагогически насоки

### Двудневен курс на обучение

- Продължителност на курса: 16 часа (включително паузи и обяд)
- Препоръчителен брой участници: 10 – 24
- Възможни методи на преподаване:
  - Интерактивни лекции, дискусии в малки групи, дискусии по двойки, анализ на казуси

#### Ден първи

- Покриване на модули 1 – 4
- За модул 5: Комуникация
  - Помогнете да бъдат направени всички интерактивни упражнения и се погрижете хората да се редуват;
  - За последното упражнение всички трябва да бъдат записани на видео поне веднъж (за целта хората използват смартфоните си);
  - Включете казус чрез ролева игра – един играе ролята на пациент, един – на професионалист по здравни грижи, и един на наблюдател.

#### Ден втори

- Покриване на модул 6
  - Погрижете се всички участници да попълнят всяко упражнение, както е посочено в модула. От основно значение е те да имат достатъчно време за всяко упражнение.
    - Индивидуално
    - Групово
  - Задачата е през този ден участниците да разработят план как да вградят обучението по проекта „Face Value” в своите организации и да измислят как да оценят дали са успели в неговото приложение или не.
  - Резултатът е, че те са разработили функционална стратегия как да приложат и оценят концепта „Face Value”, за да подобрят психосоциалното предоставяне на грижи за техните пациенти и семейства.

## Педагогически насоки

Ден на обучение по „Face Value“ (пример)	
8:00 – 8:05	ВЪВЕДЕНИЕ
8:05 – 8:15	ТЕСТ ЗНП – ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА
8:15 – 9:15	МОДУЛ 1: ПСИХОЛОГИЧЕСКИ И СОЦИАЛНИ АСПЕКТИ НА ВИДИМИТЕ РАЗЛИЧИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ВРОДЕНИ СЪСТОЯНИЯ
9:15 – 10:15	МОДУЛ 2: ОБЩЕСТВЕНИЯТ КОНТЕКСТ
10:15 – 10:30	КАФЕ-ПАУЗА
10:30 – 11:30	МОДУЛ 3: ДОПЪЛНИТЕЛНИ РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА ЛОША АДАПТАЦИЯ: СОЦИАЛНИ ДЕТЕРМИНАНТИ И ПСИХИЧЕСКО ЗДРАВЕ
11:30 – 12:15	МОДУЛ 4: ОТ БИОМЕДИЦИНСКИЯ МОДЕЛ НА ГРИЖИ КЪМ ПРЕОДСТАВЯНЕТО НА ХОЛИСТИЧНИ ГРИЖИ
12:15 – 13:00	ОБЯД
13:00 – 15:00	МОДУЛ 5: ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА В КЛИНИЧНИ УСЛОВИЯ
15:15 – 15:30	КАФЕ-ПАУЗА
15:30 – 16:30	МОДУЛ 6: ПРИЛАГАНЕ И ВГРАЖДАНЕ НА ПРОМЕНИТЕ
16:30 – 16:40	ТЕСТ ЗНП – ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА
16:40 – 17:00	ЗАКРИВАНЕ



## Литература

Clarke, C & Cooper, C. (2001). Psychosocial rehabilitation after disfiguring injury or disease: investigating the training needs of specialist nurses. *Journal of Advanced Nursing* Volume 34, Issue 1, April

Dahl, O, Wickman, M & Wengström, Y. (2012). Adapting to life after burn injury - Reflections on care, *Journal of Burn Care & Research*, 33, 5, 595–605.

Konradsen, H., Kirkevoldand, M. & Zoffmann, V. (2009). Surgical facial cancer treatment: the silencing of disfigurement in nurse–patient interactions, *Journal of Advanced Nursing*, 65, 11, 2409-2418.

Moi, A.L. & Gjengedal, E. (2008). Life after burn injury: Striving for regained freedom, *Qualitative Health Research*, 18, 12, 1621-30.

Persson M, Rumsey N, Spalding H, Partridge J.(2008). Bridging the gap between current care provision & the psychological standards of burn care: Staff perceptions of current psycho-social care provision and the way forward. Report for NHS

Rumsey N, Clarke A, White P, Wyn-Williams M, Garlick W.J. (2004). Altered body image: appearance-related concerns of people with visible disfigurement. *Adv Nurs* 48(5):443-53.

## Членове на екипа на „Face Value”



Членове отляво надясно:

Зоран Пешич	Нишки университет	Сърбия
Юлия Радойчич	Нишки университет	Сърбия
Жана Ангелова	Асоциация за лицеви аномалии	България
Радост Великова	Асоциация за лицеви аномалии	България
Иева Маулина	Университет „Riga Stradins”	Латвия
Мартин Персон	Университет на Западна Англия	Обединено кралство
Томас Нилсен	Rogland skole og bedriftsutviklingsforening	Норвегия
Никола Рамзи	Университет на Западна Англия	Обединено кралство
Гарет Дейвис	Европейска организация за цепнатини	Нидерландия
Серпил Турал	Университетска болница „Marmara Pendik”	Турция
Еврим Карада Сайъ	Университетска болница „Marmara Pendik”	Турция
Инта Зепа*	Университет „Riga Stradins”	Латвия

\* Не е на снимката

## Partners



University of the  
West of England

Centre for Appearance Research  
[www.uwe.ac.uk](http://www.uwe.ac.uk)



Rogaland School- and business  
Development Foundation  
[www.rogalandsbdf.com](http://www.rogalandsbdf.com)



European Cleft Organisation  
[www.ecoonline.org](http://www.ecoonline.org)



Marmara University  
Pendik Hospital  
[www.marmaraeah.gov.tr](http://www.marmaraeah.gov.tr)



Associatia licevi anomalii  
[www.ala-bg.org](http://www.ala-bg.org)



Faculty of Medicine  
University of Nis  
[www.medfak.ni.ac.rs](http://www.medfak.ni.ac.rs)



Riga Stradins University,  
Institute of Stomatology  
[www.stomatologijasinstituts.lv](http://www.stomatologijasinstituts.lv)





## Приложение – оценка по ЗНПп